

ĮTRAUKITE MANE IR NEPALEISKITE:)

*

ŽMOGUI LENGVIAU IR PAPRASČIAU, KAI VIDINIS AR PROFESINIS JUDESYS
SUVOKIAMAS KAIP VERTINGAS. Pradėti nuo vertybių!

*

LENGVIAU PAKELTI SUNKUMUS, KAI MORALINĖ NUOSTATA YRA GĖRIO PUSĖJE
Įtraukusis ugdymas - gerai? Ar blogai?.....

*

Pagrindinė idėja yra įtraukimo idėja.

Ji turi dvi puses (abi – humaniškos!):

1. Mokytojas ir tėvai specialiųjų poreikių turintį vaiką įtraukia į neurotipiško vystymosi bendraamžių grupę
 2. Neurotipiški vaikai įsitraukia į bendravimą su specialiųjų poreikių turinčiu vaiku, keičiasi patys priimdami tokio vaiko savybes mokosi bendrauti.
- Socialiniai įtraukiojo ugdymo aspektai turėtų remtis įsitikinimais ir pažiūromis į socialinę tikrovę (PRINCIPAI), kurie atspindi pagrindinę įtraukimo, kaip proceso, VERTYBĘ: visų mokinių, priklausančių mokyklos bendruomenei, lygybę.

Įtraukiojo ugdymo PRINCIPAI

1. Žmogaus vertė nepriklauso nuo jo sugebėjimų ir pasiekimų

Šis principas atspindi visų žmonių lygybę paties žmogiškumo požiūriu. Visi žmonės gimsta turėdami tas pačias teises ir laisves, kiekvienas gali prisidėti prie visuomenės vystymosi. Nepriklausomai nuo to, ar vaikui šiuo metu sekasi arba jam kažkas nesiseka, jis išlieka reikšmingas bendruomenei, nes yra jos dalis. Bet kuris vaikas turi specifinių savybių, kurios gali būti dėl negalios, charakterio ypatumų, šeimos aplinkos. Pats priklausymo žmonių bendruomenei faktas reiškia, kad kiekvienas iš jų yra ypatingas žmogus. Taigi, visi yra lygūs ir dėl to, kad jie skiriasi, nesvarbu, kokie skirtumai būtų.

Įtraukusis ugdymas akcentuoja ne tai, kuo vaikai skiriasi, bet tuo, kas vaikus vienija.

2. Kiekvienas žmogus geba jausti ir mąstyti

Apmąstome kiekvieno žmogaus vidinio pasaulio sudėtingumą, nepriklausomai nuo funkcinių apribojimų ar kitokių skirtumų. Sveikatos problemos nereiškia, kad automatiškai apribojami poreikiai ar nuskurdinamos žmogaus emocijos. Juk kiekvienas žmogus jaučia, išgyvena ir supranta supantį pasaulį, gal net nesąmoningai tikėdamasis šio pasaulio įvairovės ir emocionalumo patyrimo, kitaip sakant tikisi draugiškumo.

Įtraukiojo ugdymo turinio prisotinimas emociniu turiniu, teigiamų emocijų skatinimas raidos procese vaikui su negalia vaidina svarbų vaidmenį. Tai motyvuoja vaiką. Neigiamos emocijos žlugdo, nes gąsdina.

3. Kiekvienas žmogus turi teisę į bendravimą, kad būtų išgirstas kitų žmonių.

Siekiami išvengti izoliacijos, asmens išstūmimo į sociumo pakraščius. Kiekvienas vaikas nusipelno lygių galimybių užmegzti ir plėtoti socialinius ryšius. Nes tai absoliučiai žmogiškas poreikis.

Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime yra įtraukiojo ugdymo prioritetas.

Įtraukimas į švietimo bendruomenę nėra vienpusis procesas. Kiekvienas vaikas turi ką pasakyti ir kuo pasidalinti su kitais. Svarbu, kad vaikas su negalia nesijaustų „nebylus“ ir „nematomas“ visuomenėje. Būtina kurti tokias bendras ugdymo praktikas, kad kiekvienas būtų matomas ir išgirstas, jaustų nuoširdų dėmesį ir susidomėjimą.

4. Žmogui reikia žmogaus.

Tai atspindi žmonių bendruomenės vientisumo idėją, skatinančią jų solidarumą. Žmogaus gyvenimas neįmanoma be visuomenės, kurioje kiekvienas individas atlieka svarbų socialinį vaidmenį. Vienatvė ir susvetimėjimas yra atskirties pasekmė. Bet koks žmogus nori jausti, kad jis nėra vienas. Sąveika turi abipusę naudą, nes kiekvienas turi savo stipriąsias puses ir gali ko nors išmokyti kitą ir jam padėti.

Įtraukiojo ugdymo situaciją galima palyginti su komandiniu žaidimu, kai visų dalyvių žinių ir įgūdžių derinys sukuria rezultatą.

5. Tikrasis švietimas gali vykti tik realių santykių kontekste.

Realybė tokia, kad klasėje yra vaikų su negalia.

Mokytojas priima vaiką su negalia, kaip ir bet kurį kitą ir, atsižvelgdamas į bendravimo su juo ypatumus, nustato jo ugdymo veiklos organizavimo būdus. Ugdymas vyksta ne tik klasėje, bet ir už jos ribų, per bendrus žaidimus ir užsiėmimus, kuriuose nė vienas dalyvis nėra pasyvus.

Kiekvienas įtraukiamas į veiklą su savo atsakomybės lygiu (kiek tai suvokia), turi savo pareigas, kiekvienas atlieka socialinį vaidmenį.

Visų ugdytojų bendradarbiavimas paremtas stebėjimu, susitarimu - nepalikti vaiko su negalia pasyvioje pozicijoje nuo neurotipiškų bendraamžių.

6. Visiems žmonėms reikia bendraamžių palaikymo ir draugystės

(tiems, kurie nemoka ar negali paprašyti, - taip pat)

Įtraukiamame ugdyme (kaip ir gyvenime) neišvengiamos situacijos, kad reikalinga pagalba vienas kitam, rūpestis. Tuo pačiu metu jie suartėja ir keičiasi, atsiranda užuojauta ir draugiška meilė.

Vaikui su negalia svarbu bendrauti lygiaverčiai, išlaikant nuolatinius socialinius ryšius su kitais vaikais, o tai suteikia jam priklausymo jausmą, padeda įgyti pasitikėjimo savimi, didina savivertę ir siekių lygį. Priešingu atveju jis pradeda jaustis pažeidžiamas ir svetimas visuomenei.

7. Vaikai savo pažangą pajaučia tame, kur jie gali, o ne tame, kur nieko negali.

Specialiųjų ugdymosi poreikių turintis vaikas nėra silpnybių rinkinys. Jam būdingos individualios stiprybės kuriomis ir remiasi įtraukusis ugdymas. Problemos ar ligos buvimas nereiškia talentų ar individualių gebėjimų nebuvimo. Dėmesys kreipiamas ne vien į akademinę sritį. Bet kurio vaiko, įskaitant ir vaiką su negalia, vystymasis vyksta santarvėje su jo interesais ir polinkiais. Mokytojas neprimeta savo matymo. Priimti ne iš pozicijos, ko vaikas negali dėl funkcinų apribojimų, o pamatyti, ką jis gali, nepaisant sunkumų.

Vaikas, darydamas tai, ką moka ir ką moka geriausiai, jaučiasi priimtas ir socialiai reikšmingas, reikalingas ir aktyvus. Judėjimas į priekį įvyksta tada, kai kažkas tampa įmanoma, pirmiausia kartu su kitais, o paskui savarankiškai.

Pažanga yra mažų dalykų įveikinėjimas. Kiekvienas turėtų daryti tai, ką gali, maža užduotis yra didelio proceso detalė. Mažais žingsneliais...

8. Įvairovė pagerina visus žmogaus gyvenimo aspektus

Įvairūs socialiniai ryšiai su įvairiausiais žmonėmis leidžia visiems geriau gyventi. Kiekvienas turi kažką geresnio už kitus. Kai visi dirba kartu, sukuriamas kaupiamasis žmogaus potencialas, kuris kompensuoja objektyvius apribojimus. Tuo pačiu metu įvairovė leidžia išlavinti savo stipriąsias puses, pirmiausia – bendražmogiškos lygybės jausmą savyje.

*

Parengė,

Šilo konsultacijų centro psichologė-konsultantė

Alina Valantinavičienė